

Провадження № 997/24

Реєстраційний № 997/1/14-2/2024

Р І Ш Е Н Н Я

м. Одеса

04 листопада 2025 року

Дисциплінарна палата КДКА Одеської області у складі: голови палати – Тулякової М.А., секретаря – Бакаянної Н.М., членів палати: Новицького В.М., Пришляк Т.О., Маслова В.Г., Слободяника О.І., Іванової П.В., Бойко Г.В., розглянувши у відкритому засіданні дисциплінарної палати відомості, викладені в скарзі директора Вищої школи адвокатури Національної асоціації адвокатів України Кузьменка С.Є. щодо вчинення адвокатом ОСОБА_1 дисциплінарного проступку,

-

ВСТАНОВИЛА:

1.Процедура розгляду скарги.

До Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області (надалі КДКА Одеської області) 30 серпня 2024 року за вх.№ 716/0/7-24 із супровідним листом голови ВКДКА Вилкова С.В. звернулася Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України (надалі ВША НААУ) в особі директора Кузьменка Савви Євгеновича зі скаргою щодо вчинення адвокатом ОСОБА_1 (свідомство про право на зайняття адвокатською діяльністю ІНФОРМАЦІЯ_1) дисциплінарного проступку.

Згідно відомостей з Єдиного реєстру адвокатів України адресою робочого місця адвоката ОСОБА_1 визначено: ІНФОРМАЦІЯ_2.

За дорученням № 1002/0/4-24 від 30 серпня 2024 року виконуючого обов'язки Голови дисциплінарної палати Новицького В.М. члену дисциплінарної палати Пришляк Т.О. було доручено проведення перевірки відомостей, викладених в скарзі.

В ході перевірки відомостей, викладених в скарзі, відповідно до вимог статті 38 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та пунктів 26 та 28 «Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність» членом дисциплінарної палати, яка проводила перевірку, адвокату за адресою, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України, була надіслана копія скарги з пропозицією надати письмові пояснення по суті.

Письмові пояснення від адвоката надійшли 18.10.2024 року (вх. № 969/0/7-24).

Перевірка проведена у відповідності до процедури, визначеної ст.ст. 33,34,37,38,39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі за текстом - Закон), Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затвердженого Рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2013 року №268 із змінами та доповненнями, Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність затвердженого рішенням Ради адвокатів України №120 від 30.08.2014 року, зі змінами та доповненнями (далі за текстом- Положення).

За результатами перевірки членом дисциплінарної палати адвокатом Пришляк Т.О. складено довідку, яку разом зі скаргою та матеріалами перевірки передано на розгляд дисциплінарної палати.

Рішенням дисциплінарної палати КДКА Одеської області від 25.11.2024 року було відмовлено в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката ОСОБА_1.

28.08.2025 року рішенням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури № VIII-020/2025 була задоволена скарга Вищої школи адвокатури Національної асоціації адвокатів України і рішення КДКА Одеської області у складі дисциплінарної палати від 25.11.2024 року (провадження № 997/24) про відмову в порушенні дисциплінарної справи відносно адвоката ОСОБА_1 було скасовано і ухвалено нове рішення про порушення дисциплінарної справи відносно адвоката ОСОБА_1.

Матеріали дисциплінарної справи направлено до КДКА Одеської області на стадію розгляду дисциплінарної справи.

25.09.2025 року за вх. № 1293/0/7-25 матеріали дисциплінарної справи надійшли до КДКА Одеської області.

На засіданні дисциплінарної палати КДКА Одеської області 07.10.2025 року розгляд дисциплінарної справи № 997/24 стосовно адвоката ОСОБА_1 було зупинено для належного повідомлення сторін про дату, час та місце засідання. Розгляд дисциплінарної справи був призначений на 04.11.2025 року.

На засідання дисциплінарної палати 04.11.2025 року скаржник не з'явився, про дату, час та місце засідання повідомлений належним чином.

Адвокат ОСОБА_1 також не з'явилася на засідання дисциплінарної палати 04.11.2025 року, про дату, час та місце засідання повідомлена належним чином.

2. Короткий виклад позиції та доводів учасників дисциплінарного провадження.

Скаржник зазначає, що відповідно до ст.21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний, серед іншого, дотримуватись Присяги адвоката України та Правил адвокатської етики; підвищувати свій професійний рівень; виконувати рішення органів адвокатського самоврядування.

Відповідно до пункту 11 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України (далі - Порядок), затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 63 від 03 липня 2021 (з наступними змінами), Вища школа адвокатури НААУ готує та передає НААУ інформацію для розміщення її в ЄРАУ про щорічне проходження підвищення кваліфікації адвокатами.

Зокрема, із офіційного веб-сайту Вищої школи адвокатури НААУ (посилання [://www.hsa.org.ua/lawyer/](http://www.hsa.org.ua/lawyer/)) вбачається, що адвокат не здійснювала підвищення професійної кваліфікації у Центрі акредитації ВША НААУ за попередні роки, а саме за 2019, 2020, 2021, 2022, та 2023 роки.

03 липня 2021 року Рада адвокатів України прийняла Рішення № 63, яким затвердила у новій редакції «Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України» (далі за текстом – Порядок).

Скаржник зазначає, що дія Порядку поширюється на адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність у формах, визначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Підвищення кваліфікації є підвищенням професійного рівня адвокатів, що є його важливим професійним обов'язком, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення адвокатами своїх професійних знань, вмінь та навичок, за бажанням адвоката здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше

здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його тлумачення та застосування.

Організація та реалізація процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється ВША НААУ за сприяння рад адвокатів, що акредитовані згідно вказаного Порядку.

Скаржник зазначає, що Розділ II Порядку визначає, що всі адвокати, інформація про яких внесена до Єдиного реєстру адвокатів України, зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію) .

Всі адвокати, за виключенням окремих категорій, зазначених в Порядку, зобов'язані підвищувати кваліфікацію адвоката на рівні 10 годин на рік (10 залікових балів).

Звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 01 січня по 31 грудня кожного року.

Вищою школою адвокатури НААУ ведеться особиста картка обліку залікових балів адвоката.

Адвокатам, які виконали вимоги щодо підвищення кваліфікації Вищою школою адвокатури НААУ видається електронний сертифікат про підвищення кваліфікації (направляється на електронну адресу адвоката) з відповідним внесенням НААУ такої інформації до ЄРАУ. Форма сертифікату затверджується Вищою школою адвокатури НААУ.

Проте, як зазначає скаржник, відповідно до відомостей з ЄРАУ та ВША НААУ, відсутня інформація про виконання Адвокатом вимог з підвищення кваліфікації.

Скаржник вказує, що порушення або недотримання вищезазначених вимог є підставою для притягнення Адвоката до дисциплінарної відповідальності (п.1,4,5 ч.1 ст.21, ч.1, 3 ст.57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

Скаржник, окрім того, стверджує, що факт не виконання адвокатом вимог щодо підвищення кваліфікації є самостійною підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за порушення ч.3 ст.11, ст.65 Правил адвокатської етики, в частині невиконання рішень органів адвокатського самоврядування щодо обов'язку адвоката постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві.

Скаржник вважає, що вищевказане свідчить про наявність в діях адвоката дисциплінарного проступку, а саме:

- невиконання професійного обов'язку, передбаченого ст. 21 [Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»](#) щодо підвищення професійного рівня;
- порушення абз.3 ст. 11, абз. 1 ст. 65 Правил адвокатської етики щодо підвищення професійного рівня дисциплінарна палата зазначає наступне;
- порушення Правил адвокатської етики (п.3 ч.2 ст.34 Закону);
- невиконання рішень органів адвокатського самоврядування (п.6 ч.2 ст. 34 Закону).

Скаржник просить притягнути адвоката до дисциплінарної відповідальності.

Адвокат в письмових поясненнях, які надійшли 18.10.2024 року за вх. № 969/0/7-24 не визнала скоєння дисциплінарного проступку і вказала на те, що невиконання нею вимог підвищення кваліфікації пов'язано із поганим станом її здоров'я, перенесеною операцією, довгим періодом реабілітації. На підтвердження цих обставин адвокатом надані медичні документи. Вона практично не працювала в зазначений період, мала великі труднощі матеріального характеру, займалась вихованням неповнолітньої доньки. Не має власного житла, а орендує квартиру в м. Києві з 2011 року. В 2022 році з початком повномасштабної війни вимушено виїхала з донькою до іншого міста, що унеможливило адвокатську практику. З 31.05.2023 по 01.09.2023 вона призупиняла дію свідоцтва про право заняття адвокатською діяльністю. У 2024 році вона пройшла обов'язковий курс з підвищення кваліфікації і отримала сертифікат (додала). За минулі роки пройти платні тести не має можливості. Підвищує кваліфікацію самостійно.

3. Встановлені фактичні обставини, мотиви та висновки дисциплінарної палати.

Правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначає [Закон України від 05 липня 2012 року № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»](#).

Частиною 3 статті 2 Закону визначено, що з метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав

адвокатів, забезпечення високого професійного рівня адвокатів та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні діє адвокатське самоврядування.

Відповідно до частини 1 ст. 45 Закону Національна асоціація адвокатів України є недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування.

Частиною 3 ст. 45 Закону встановлено, що Національна асоціація адвокатів є юридичною особою та діє через організаційні форми адвокатського самоврядування, передбачені цим Законом.

Статтею 46 Закону передбачено організаційні форми адвокатського самоврядування, до яких входить Рада адвокатів України.

Відповідно до приписів пункту 1.31 Положення про Раду адвокатів України, затвердженого Установчим з'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року (зі змінами), Рада адвокатів України, окрім іншого, визначає порядок та форми підвищення кваліфікації адвокатами, здійснює методичне керівництво та організує підвищення кваліфікації адвокатів.

Рішенням Ради адвокатів України № 63 від 03 липня 2021 року було затверджено у новій редакції «Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України» (надалі -Порядок).

Національна асоціація адвокатів України забезпечує високий професійний рівень адвокатів України. Організація та реалізація процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України за сприяння рад адвокатів регіонів та сторонніми операторами підвищення кваліфікації адвокатів, що акредитовані згідно цього Порядку. Органи адвокатського самоврядування співпрацюють з Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України з питань підвищення кваліфікації адвокатів України, надають їй необхідну інформацію та пропозиції.

Дія Порядку підвищення кваліфікації, відповідно до положень пункту 1, поширюється на адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність у формах, зазначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Відповідно до пункту 8 Положення про Раду адвокатів України, Рішення Ради адвокатів України обов'язкові до виконання адвокатами.

Відповідно до статті 65 Правил адвокатської етики, адвокат зобов'язаний виконувати рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції в спосіб передбачений Законом.

Як зазначено у Постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 29 лютого 2024 року по справі №640/1859/22 «нормативно-правовий характер актів Ради адвокатів України підтверджується і їх обов'язковістю, визначеною частиною першої ст. 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»(пункт 64 Постанови).

Разом з тим, Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 10.09.2024 року по справі №640/1859/22, визнано протиправними та скасовані пункти 18,19,20 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України від 03 липня 2021 року № 63.

Саме пункт 20 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України від 03 липня 2021 передбачає, що всі адвокати, за виключенням адвокатів, зазначених у пункті 19 цього Порядку, зобов'язані підвищувати кваліфікацію адвоката на рівні 10 годин на рік (10 залікових балів).

Відповідно до приписів частини 1 статті 325 КАС України постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дати її прийняття.

В Україні визнається і діє принцип верховенства права (стаття 8 Конституції України).

Основною конституційною засадою судочинства, серед іншого, є обов'язковість судового рішення (п. 9 ч. 2 ст. 129 Конституції України), що є однією із важливих складових принципу правової визначеності, а також права на справедливий суд, закріпленого, зокрема, у ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Вказані конституційні положення знайшли своє продовження у Кодексі адміністративного судочинства України, а також у Законі України «Про судоустрій і статус суддів». Так, ст. 2, ч. 2 ст. 14 КАС України та ч. 2 ст. 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» регламентовано, що судові рішення, які набрали законної сили, є обов'язковими до виконання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними і

юридичними особами та їх об'єднаннями на всій території України. При цьому, у ст. 370 КАС України додатково закріплено, що судові рішення, яке набрало законної сили, є обов'язковим для учасників справи, для їхніх правонаступників, а також для всіх органів, підприємств, установ та організацій, посадових чи службових осіб, інших фізичних осіб і підлягає виконанню на всій території України, а у випадках, встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності, - за її межами; невиконання судового рішення тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Згідно зі статтею 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку.

Зокрема, до дисциплінарного проступку адвоката відноситься невиконання рішень органів адвокатського самоврядування (п.6 ч.2 статті 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

З огляду на викладене, та у зв'язку з набранням законної сили на момент розгляду скарги Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 10.09.2024 року по справі №640/1859/22, якою визнані протиправними та скасовані пункти 18,19,20 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України від 03 липня 2021 року № 63, дисциплінарна палата приходять до висновку, що невиконання адвокатом вимог пункту 20 Порядку, який передбачає, що всі адвокати, за виключенням адвокатів, зазначених у пункті 19 цього Порядку, зобов'язані підвищувати кваліфікацію адвоката на рівні 10 годин на рік (10 залікових балів) не є порушенням ст. 65 Правил адвокатської етики, п. 5 ч.1 ст.21 та ст.57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Таким чином в діях адвоката відсутні ознаки дисциплінарного проступку, передбаченого п.6 ч.2 статті 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» - невиконання рішень органів адвокатського самоврядування.

Що стосується посилання у скарзі на невиконання Адвокатом професійного обов'язку, передбаченого статтею п.4 ч.1 ст. 21 Закону України та абз.3 ст. 11 Правил адвокатської етики щодо підвищення професійного рівня дисциплінарна палата зазначає наступне.

Згідно з приписами статті 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний, крім іншого, підвищувати свій професійний рівень.

Правила адвокатської етики (ч.3 статті 11) передбачають, що адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві.

У своїй діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватись принципів верховенства права, законності, незалежності та конфіденційності, правил адвокатської етики, чесно і сумлінно забезпечувати право на захист та надавати правничу допомогу відповідно до Конституції України і законів України, з високою відповідальністю виконувати покладені на нього обов'язки.

Пунктом 2 Порядку визначено, що підвищення кваліфікації є підвищенням професійного рівня адвоката, що є його важливим професійним обов'язком, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення, й оновлення своїх професійних знань, вмінь та навичок, за бажанням адвоката здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його тлумачення та застосування.

У пункті 14 цього Порядку наведено перелік видів підвищення кваліфікації адвокатів, в якому відображено 14 способів підвищення кваліфікації адвокатів.

Приписами пункту 25 Порядку встановлено, що адвокати мають право вільно обирати види підвищення кваліфікації, брати участь у будь-яких заходах з підвищення кваліфікації адвокатів, що проводяться операторами підвищення кваліфікації за умовами їх реєстрації на такий захід оператором, що його проводить.

Як зазначено у Постанові Верховного суду від 29.02.2024 року у справі № 640/1859/22 «оскаржуваний Порядок, не обмежує адвоката протягом року, виконуючи обов'язок з підвищення

свого професійного рівня, в можливості самостійно, без обмежень, на власний розсуд обрати той чи інший способи підвищення кваліфікації (п.60 постанови)».

Згідно із ст. 70 Правил адвокатської етики адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному стягненню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює питання дисциплінарної відповідальності відносно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь. Щодо відносин дисциплінарної відповідальності адвокатів діє презумпція невинуватості.

Згідно із п. 3 ст. 14 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 120 від 30.08.2014 року, з наступними змінами та доповненнями, на підтвердження обставин, якими обґрунтовується заява (скарга), заявник(скаржник) надає докази, а в разі неможливості - зазначає докази, надання яких самостійно є неможливим, із обов'язковим зазначенням причин та прохання до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про їх витребування.

Відповідно до ст.ст. 3, 4 Положення адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності лише в порядку дисциплінарного провадження, з підстав вчинення ним дисциплінарного проступку, види якого передбачені статтею 34 Закону.

Дисциплінарним проступком адвоката є: 1) порушення вимог несумісності; 2) порушення присяги адвоката України; 3) порушення правил адвокатської етики; 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення; 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; 7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом. Визнання інших діянь дисциплінарним проступком адвоката та притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за їх вчинення не допускається.

Дисциплінарна палата зазначає, що скаржником не надано будь-яких доказів щодо порушення адвокатом обов'язку підвищення професійного рівня та кваліфікації відповідно до положень п. п. 14, 25 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України від 03 липня 2021 року № 63, та у цій частині порушені скаржником вимоги ст.14 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 120 від 30.08.2014 року, з наступними змінами та доповненнями.

Надаючи оцінку діям адвоката на стадії вирішення питання про порушення чи відмову в порушенні дисциплінарної справи дисциплінарна палата наголошує на необхідності дотримання адвокатами вимог Правил адвокатської етики та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності щодо обов'язку підвищення свого професійного рівня та кваліфікації.

Дисциплінарна палата враховує те, що адвокатом виконані вимоги щодо підвищення професійного рівня за 2024 та 2025 роки, що адвокат підтвердила, відповідними Сертифікатами про підвищення професійного рівня за 2024 та 2025 роки.

З урахуванням викладеного, дисциплінарна палата КДКА Одеської області вважає, що в діях адвоката ОСОБА_1 відсутній склад дисциплінарного проступку, передбаченого п. 3 ч. 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (порушення правил адвокатської етики), що зумовлює необхідність закриття дисциплінарної справи.

На підставі викладеного, в результаті обговорення, відповідно до статей 33, 36, 38, 39, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області, -

ВИРІШИЛА:

1. Закрити дисциплінарну справу відносно адвоката ОСОБА_1 (свідомство про право на зайняття адвокатською діяльністю ІНФОРМАЦІЯ_1) у зв'язку з відсутністю в діях адвоката складу дисциплінарного проступку.
2. Копію рішення направити скаржнику за адресою, зазначеною у скарзі.
3. Копію рішення направити адвокату за адресою робочого місця, зазначеною в ЄРАУ.

Рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.